

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ephemeris Ecclesiastica Concionatorvm Hoc Est Considerationes Methodicæ Sev Veritates Practicæ

Ex Vita Domini Jesu, Sanctorumque Gestis In Singulos anni dies mira
facilitate & solertia distributæ ... ; Cum indicibus necessariis

Pars Æstiva - A Dominica SS. Trinitatis, ad Dominicam decimamquintam
post Pentecosten

Haineuve, Julien

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Quo minùs potes reddere quæcunque debes, eò magis debes reddere
quæcunque potes.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44226

AD DVAS SEQVENTES HEBDOMADAS.

MATERIA considerationum & veritatum desumetur ex sanctissimo Sacramento, quod ficitur præcipue dicitur institutum ad conservandam & renovandam memoriam vitæ ac mortis Domini nostri Jesu Christi quam repræsentat : sic unoquoque die pars aliqua insignior ejus vitæ proponetur, atque inde conformis consideranda veritas.

FERIA SECUNDA.

DE INCARNATIONE DOMINI CONSIDERANDA IN SANCTISSIMO SACRAMENTO.

Sic Deus dilexit mundum, ut Filium suum unigenitum daret. Ioan. 3.

VERITAS PRACTICA.

Sic Deus dilexit mundum, ut quod Deo totus debet mundus, tu totum unus debeas.

RATIO EST facilis, quia quod Deo totus debet mundus est donum unigeniti Filij. Sed tu totum hoc donum unus debes, cum velut pro te uno totus sit datus filius.

Ergo & quod Deo totus debet mundus, tu totum unus debes.

Quæ certè consideratio perquam utilis & fructuosa est: sed cum vix ullam habeat difficultatem, jungenda sequens veritas.

Quò minus potes reddere quacunque debes, eò magis debes reddere quacunque potes.

RATIO EST, Quia quò minus potes reddere quacunque, Deo debes aut hominibus, eò magis te illis debes submittere & probare impotentiam tuam ac bonam voluntatem persolvendis omnibus si posses aut quando poteris.

Sed nisi reddas quacunque potes, non te magis submittes Deo, nec impotentiam tuam illi probabis, nec voluntatem satisfaciendi si posses.

Ergo quò minus potes reddere quacunque, debes, eò magis debes reddere, quacunque potes.

I. PUNCTUM.

TANTA est charitas, & tam admiranda dilectio, quam Deus mundo exhibuit, cum ei Filium suum unigenitum dedit, ut ipse filius de hac dilectione loquens, nõ-

nisi admirans exclamet: Sic Deus dilexit mundum! Admirare tu cum illo, expendens singulas divine dilectionis circumstantias quæ habentur in prima parte, Feria secunda, primæ Adventus Hebdomadæ. Tum verò contemplare, quàm sit quodammodo magis admiranda illa charitas, quæ vel Deus Pater eundem Filium suum, vel ipse Filius sicut olim in incarnatione, mundo: sic tibi se in Sacramento dedit semper præsentem, semper fruendum, semper quoties volueris, magis ac magis uniendum! O certè mirum ac stupendum! pro te uno misello inter mortales homuncione, sic Deum Optimum Maximum velle id toties, quod semel pro toto se miratur fecisse mundo! Tu quis es cui tanta famulantur obsequia?

Primò quidem quàm præclare simul conveniant incarnationis & sanctissimi Sacramenti mysteria, declarandum esset, nisi tam evidenter pateret, ut S. Chrysostomus non dubitavit asserere, sanctissimum hoc Sacramentum esse incarnationis extensionem; & S. Augustinus verbum ipsum Incarnare, pro ipso consecrationis actu diceatur usurpasse, dum hæc ejus referuntur dicta. O veneranda sacerdotum dignitas in quorum manibus velut in utero Virginia Filius Dei incarnatur! Quid porro in S. Thoma frequentius, quàm quod ait, totum mysterium nostræ salutis in illo comprehendit Sacramento? Denique cui non sunt hæc Authoris de imitatione Christi obvia? Ita magnum, novum & jucundum tibi videri debet, cum celebras aut missam audis, ac si eodem die Christus primò in uterum Virginis descendens, homo factus esset, aut in Cruce pendens pro salute hominum pateretur & moreretur.

Est certè quando hæc absent testimonio, quis ortho-

Molina de Instructio- ne Sacerd., 17. c. 5. §. 2.

Lib. 4. c. 2.

orthodoxus non credat, aut quis rerum tam parum intelligens divinarum non agnoscat, quod sicut post quinque hæc verba consentientis virginis: *Fiat mihi secundum verbum tuum*, statim Verbum divinum in ejus illapsum est uterum, & Caro factum est: ita post quinque verba sacerdotis. *Hoc est enim Corpus meum*, eodem instanti Christus idem prorsus substantia & persona, in manibus consecrantis se præsentem listat, & tam verè tum sit sub speciebus papis, quàm verè olim erat in utero sanctissimæ Matris, nec minus verè possit dicere, quod ab illo dictum Propheta dixit, cum Incarnari cepit: *Ego ipse qui loquebar, ecce adsum*. Quid similis? quid expressius? & quid vulgarius?

Pj 32.

Quamobrem illis omisiss aut præsuppositis, quod singulariter expendendum proponitur, ille est singularis amor, quo te Deus ita prosequitur, ut tantundem quotidie tibi uni per sacram impertiat Eucharistiam, quantum toti mundo, semel se incarnando, dedit. Non conveniebat profecto, ut te cuilibet particulari homini Christus uniret unione illa, quam vocant hypostaticam; neque tamen divina bonitas sibi ac nobis deesse voluit, quin mirabile hoc inventum excogitavit, quo se tam arctè nostris astringeret animis; atque ut ait S. Chrysostomus, *Per omnia nos ita sibi commentaret*, ut hoc uno beneficio simul omnia complecteretur, & hoc uno dato daretur in singulos tibi dies totum simul collectum, quidquid per partes dabat Christus dum viveret, aut quidquid modò cæteris universim concedat hominibus.

Hom. 60.
ad pop.

Stupendus certè amor, & nunquam satis prædicatum donum, ex quo sequitur quod si amantem redamare velis, tantum illi debeas quantum totus simul mundus; unde si omnium qui fuerunt, qui sunt, & qui futuri sunt corda solus haberes, tu ex illis totis Deum deberes diligere, cui tantum debes quantum reliqui homines. At saltem illum dilige, ex toto corde tuo, quod longè minus est illis & numero & merito. Ne vero possis unquam excusare parvitatem aut impotentiam tuam in reddendo quod debes; Audi & expende veritatem propositam, *Quo minus potes reddere quacunque debes; id magis debes reddere quacunque potes*.

Ratio est familiaris & obvia, nec minus tamen expendenda; quamobrem vide accuratè quàm diligenter observetur inter homines quod si quis debitor creditori non possit ex toto satisfacere, saltem se illi submittat, suam illi probet inopiam

& impotentiam, tantoque magis suam illi pro pensam voluntatem significet & paratum animum ad debita omnia per solvenda, quanto se impotentior proferetur. Nonne sic tibi velles fieri? Nonne sic te aliis demitteres? Nonne forma & exemplum hujus demissionis statutum est in illo debitore, qui creditori suo & Domino patientiam habe in me, inquebat, *Et omnia reddam tibi*? Quæ certè animi præparatio tantum valuit apud creditorem, ut omne propterea debitum debitori remisit. An vero putas minus Deo deferendum quàm hominibus? An putas tibi minus convenire aut Deo minus esse gratum, si supplex illum sic ores, ut patientiam in te habeat & te omnia illi redditurum? Nonne idcirco Christus Dominus hoc parabolicum exemplum retulit ut indicaret idem valere apud Deum quod apud homines; atque idem à nobis debitoribus præstandum Deo, quod præstatur hominibus? *Id est.*

Matth. 18.

Ib. 35.

Adhuc & vos sine intellectu estis?

II. PUNCTUM.

SED nisi reddam quacunque potes, non te submittes Deo, nec impotentiam tuam illi probabis, aut voluntatem satisfaciendi si posses.

Quomodo enim de impotentia poteris os aperire si non facis quæ potes? Nonne te arguet duplex malitia tua? una quidem, quod, quæ potes, negligas facere; altera verò, quod negligentiam tuam ementito impotentiam nomine dissimules & obvolvas. Itane Deo, cordium & virium scrutatori affingis? Ego scio, ait Dominus, *jactantiam ejus, & quod non sit juxta eam virtus ejus, nec juxta quod poterat conata sit facere*; quali diceret, quidquid mihi affingas, ego scio quid te vera sit, ego scio quid possis vel non possis, & sicut arrogantis & jactabundi est plus promittere & præsumere quàm præstare possit, ita etiam negligentis & tepidi non id efficere, quod per vires in Domino possit.

Tex. 48.

Sic jam pridem ex sacris audivisti Proverbiis: *Si dixeris, vires non suppetunt, qui inspector est cordu ipse intelligit, & servatorem anima tuâ nihil fallit, reddes quo homini juxta opera sua*. Quæ præsertim Sapiens verba triplicem habent sensum valde accommodatum. Primus est, quod Deus te judicabit non ex sermone sed ex operibus: id est, quidquid dicas ad te excusandum, nihil proderit si delis operari quod potes. Secundus, frustra te excusas apud Deum de impotentia tua, cum ipse videat ex operibus tuis quid possis, & ex illis te ipsum

Prov. 24.

ipsum

ipsum arguet & condemnabit. Tertius denique, ex illa tua negligentia qua non facis quod potes, eonvinceris a Deo te neque plura facturū si plura posses, neque ullam in te esse voluntatem satisfaciendi debitis tuis. Cur enim nō facis modō quæ potes & debes facere? Solius planē voluntatis defectus est, quæ si modō deest in his paucis quæ potes, quomodo probas illam affuturam in aliis quæ non potes? Nonne illud ipsum est, quod in Evangelio declaratur; *Qui fidelis est in minimo, & in majori fidelis est; & qui in modico iniquus est & in majori iniquus est*, id est, indicat se futurum iniquum si majora ei crederentur: imo & de presentibus, iniquus est in majori, si se in eo dicat fidelem futurum, cum sit infidelis in modico.

Luc. 16.

Job. 9.

Quam verē dictum a beato Job: *Quod non iustificatur homo composuit Deo: si volueris condonanda cum eo, non respondebis iurum pro mille.*

III. PUNCTUM.

QVO minus ergo potes reddere quacūq; debes, eo magis debes reddere quacūq; potes. Nam sicut verē ostenderes te non posse plura reddere, si redderes quacūq; potes: sic planē nisi hæc reddas, quæ in tua sunt potestate, non probabis te impotentem esse ad plura quā reddas, reddenda: vel certē non probabis ex sola impotentia fieri, quod non reddas quæ plura debes, & quæ dicis te redditurum, si posses. Esto enim non possis plura; tamen in illa tua impotentia deberes præ te ferre bonam voluntatem totius debiti per solvendi si facultas adesset, at quomodo illam bonam voluntatem præ te ferres, cum voluntas desit in his quæ potes reddere?

Luc. 21.

Ps. 16.

Gal. 6.

Undenam putas factum, quod Vidua illa pauperula, quæ duos tantum obolos misit in Gazophylaciam, prælata est a Domino viris illis, qui eō immittebant munera sua, nisi quia dando totum quod poterat, sic verē probabat se plura daturam si plura possedisset, quod ditiores de se non ita probassent, cum non ita, quod possent, facerent. Sic planē de te judica, aut si aliter iudicas, te ipsum decipis. *Injurgis in te testis iniquus, & mentis a est iniquitas sibi*. An verō putas sic te posse Deum decipere? *Nolite errare, Deus non irridetur: quæ enim seminat veris homo, hæc & metos.*

Quasi dicat Apostolus, sicut nihil metitur ubi nihil feminatur: aut sicut non metitur triticum, ubi hordeum est seminatum: ita planē nihil metes ex mendacio & falsitate, nisi mendacium & falsitatem. *Ventum seminabunt, & turbinem metent*, ait Propheta. In te unum redundabit quidquid falsum & fictum cum Deo egeris. Tu solus falleris & decipieris. *Ipse deludet illusores*, inquit Sapiens. Et rursum: *Si fueris illusor, solus portabis malum.*

Osia 8.

Prov. 3. 16. 9.

Ecc. 9.

Quamobrem quodcūq; potest facere manus tua instanter operare, quia nec opus, nec ratio, nec sapientia, nec scientia erant apud inferos, quod tu properas; Id est, alioquin nihil te excusabit nisi quod potes, facias. Et tantum abest ut seignior esse possis & remissior ad agendum, quod pauca possis agere, quin potius hinc te ardentiorē & constantiorē esse oportet, sive ut sic indices non esse defectum voluntatis sed potentia, si non plura facis; sive ut illam voluntatem tuam explices & exerceas quæ non minus in paucis quā in multis acceptatur: sive ob id denique quod si pauca illa quæ potes facere, non facias, nihil ergo supererit, quod unquam agas, nihil pro tot collatis beneficiis, pro tot culpis condonatis, pro tot communicatis gratiis, nihil pro tuo Christo toties, & tot modis pro te impenso!

Pudendum quidem esset tam pauca posse in tam multis reddendis, sed tamen impotentia veniam habet, & pudorem abstergit bonitas. Creditoris, at verō nolle illa pauca, quæ facile possis reddere, tam probrosum est & infame, ut, si laveris te nitro, & multiplicaveris tibi herbam boricith; non possis eluere contrafactam maculam. *Servum inutilem projicite*. Quid, si servus ille sic etiam nocens?

1er. 2.

Matth. 25.

Vide in 2. parte, Feria 5. Hebdom. Septuagesimæ, Ubi hæc exponitur Veritas.

Ingratus est tanti beneficii, qui se tantum ex parte immolat, se totum immolante Christo.

